

บทที่ 3

วิธีการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจนั้นเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ ตามแนวความคิดอุดมการณ์สิทธิมนุษยชนอันมีรากฐานความคิดมาจากนักปรัชญาตะวันตก โดยการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (DESCRIPTIVE RESEARCH) หรือเรียกว่าการวิจัยเชิงคุณภาพ (QUALITATIVE RESEARCH) ในส่วนแรกเพื่อศึกษาถึง “สิทธิมนุษยชน” หรือที่เรียกในปัจจุบันว่า “สิทธิมนุษยชน” ในสังคมมนุษย์ควรเป็นอย่างไร มุ่งในด้านการพรรณนาถึงลักษณะของสิทธิมนุษยชนว่าครอบคลุมสิทธิ และเสรีภาพของมนุษย์เพียงไร ครอบคลุมถึงสภาวะจิตใจที่ไม่สามารถจับต้องและไม่สามารถมองเห็นหรือไม่ โดยผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจาก เอกสารวิชาการ เอกสารประกอบการศึกษา เอกสารการศึกษาวิจัย วิทยานิพนธ์ ต่างๆเกี่ยวกับเนื้อหาสาระดังนี้

- แนวความคิดปรัชญาตะวันตก
 - กฎธรรมชาติ
 - สิทธิของมนุษย์ในสภาวะธรรมชาติ
 - สิทธิมนุษยชน สิทธิส่วนตัว
 - การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิในชีวิต สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในเสรีภาพ
 - การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยรัฐธรรมนูญ โดยกฎหมาย
 - ความสัมพันธ์ระหว่างชีวิต และจิตใจของมนุษย์ และความคุ้มครองสิทธิในชีวิต
- ซึ่งจากผลการศึกษาสรุปได้ว่า การนำผู้ต้องหานั่งแถลงข่าวผลการจับกุมผู้

ต้องหาของข้าราชการตำรวจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ตามแนวความคิดอุดมการณ์สิทธิมนุษยชนหรือแนวความคิดปรัชญาตะวันตก ดังสรุปไว้ท้ายบทที่ 2

การศึกษาวิจัยทัศนะในสังคมไทย

อย่างไรก็ตามเพื่อศึกษาหาความเข้าใจสิทธิมนุษยชนอันเป็นสิทธิส่วนตัว อย่างมีระบบบนรากฐานของชีวิตความเป็นจริงในสังคม และเพื่อให้สอดคล้องกับรากฐานวัฒนธรรมของสังคมไทย สิทธิส่วนตัว สิทธิของปัจเจกชน หรือสิทธิมนุษยชนมีขอบเขตเพียงใดที่ได้รับความคุ้มครอง จึงต้องศึกษาสภาพความเป็นจริงในสังคมเพื่อเป็นแนวทางหรือบรรทัดฐานที่สอดคล้องกับสังคมไทย ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยศึกษาจากการออกแบบสอบถามทัศนคติคนในสังคมไทยจากกลุ่มประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมไทย เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิดของสังคมไทยในการมองการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของ

ข้าราชการตำรวจ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานหรือไม่ ซึ่งแนวความคิดของสังคมไทย อาจเหมือนหรือแตกต่างจากแนวความคิดทางปรัชญาหรืออุดมการณ์สิทธิมนุษยชนก็เป็นได้

เครื่องมือที่ใช้ทำการวิจัยภาคสนาม

ในการศึกษาวิจัยในส่วนที่สองนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยถึงทัศนะเกี่ยวกับการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของ ข้าราชการตำรวจ ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ตามแนวความคิดของสังคมไทย โดย ได้ตั้งสมมุติฐานเป็นสองแนวทาง คือ

1. การแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ ในกรณีผู้ต้องหา กระทำละเมิดต่อบุคคลอื่น และการแถลงข่าวนั้นเป็นประโยชน์ต่อมหาชน ไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามมุมมองของสังคมไทย กล่าวคือ หากเป็นความผิดที่มีผู้เสียหายเป็นบุคคลซึ่งได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำผิดของผู้ต้องหา เช่น ผู้ต้องหาไปฆ่าผู้อื่น ลักทรัพย์ผู้อื่น หลอกหลวงผู้อื่น เป็นต้น เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเดือดร้อนและการแถลงข่าวนั้นเพื่อประโยชน์ต่อการจับกุมผู้กระทำผิดบางส่วนที่ยังหลบหนีอยู่ หรือเพื่อให้ผู้เสียหายรายอื่น ๆ ที่ถูกกระทำแต่ยังไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำผิดต่อตนเองได้เนื่องจากหลบหนีแล้วถูกจับกุมภายหลังมา ยืนยันตัวผู้กระทำผิดเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษทุกความผิด (ทุกกรรม) ที่ได้กระทำขึ้น การนำผู้ต้องหาในกรณีดังกล่าวมาแถลงข่าวไม่น่าจะเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมุมมองของสังคมไทย

2. การแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ ในกรณีผู้ต้องหา กระทำความผิดต่อกฎหมาย โดยไม่มีเอกชนเป็นผู้เสียหาย และการแถลงข่าวนั้นไม่เป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือมหาชน เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามมุมมองของสังคมไทย กล่าวคือ หากเป็นความผิดที่ไม่มีผู้เสียหายเป็นบุคคล หรือไม่มีบุคคลได้รับความเดือดร้อนโดยตรงแต่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิด หรือเรียกว่ารัฐเป็นผู้เสียหาย เช่น การเสพ หรือมียาเสพติดให้โทษไว้ในความครอบครอง การบุกรุกเขตป่าสงวน การค้าประเวณี เป็นต้น การนำผู้ต้องหาในกรณีดังกล่าวมาแถลงข่าวไม่ได้ต้องการให้บุคคลใดมายืนยันการกระทำผิด และไม่มีประโยชน์เพิ่มขึ้นต่อการจับกุมแต่อย่างใด การนำผู้ต้องหาในกรณีดังกล่าวมาแถลงข่าวจึงน่าจะเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมุมมองของสังคมไทย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดให้กลุ่มประชากรในสังคมเมืองและในสังคมชนบท เป็นตัวแทนของสังคมไทยทั้งหมดโดยรวม และได้สร้างแบบสอบถาม(ดูในภาคผนวก) ส่วนที่ 2 รองรับกับทั้งสองแนวทาง แนวทางละ 5 ข้อ และมีข้อสุดท้ายเพื่อตรวจสอบแนวความคิดที่แน่ชัดของผู้กรอกแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้แบบสอบถามแล้วจึงนำไปทดสอบกับกลุ่มทดลอง

แล้วจึงนำมาพิจารณาหาข้อบกพร่องของเนื้อหาและคำถามแล้วจึงทำการปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำไปสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างต่อไป

แบบสอบถามที่ใช้ในการทดสอบ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นว่า การแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ ในกรณีที่ต้องหากระทำผิดต่อบุคคลได้รับความเสียหาย และกรณีไม่มีผู้เสียหายเป็นบุคคลแต่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ คือ

1. ทักษณคิดว่า การแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ ในกรณีที่ต้องหากระทำผิดต่อบุคคลอื่น และการแถลงข่าวนั้นเป็นประโยชน์ต่อมหาชน ไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามมุมมองของสังคมไทย คือคำถามส่วนที่ 2 ข้อ 1, 3, 5, 7, 9 โดยมีช่องคำตอบใช้สำรวจทัศนคติของสังคมไทยว่า เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยตามทัศนคตินี้

2. ทักษณคิดว่า การแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ ในกรณีที่ต้องหากระทำผิดต่อกฎหมาย ไม่มีเอกชนเป็นผู้เสียหาย และการแถลงข่าวนั้นไม่เป็นการละเมิดต่อสังคม หรือมหาชน เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน ตามมุมมองของสังคมไทย คือคำถามส่วนที่ 2 ข้อ 2, 4, 6, 8, 10 โดยมีช่องคำตอบใช้สำรวจทัศนคติของสังคมไทยว่า เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยตามทัศนคตินี้

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว จะนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยผู้ศึกษาได้ใช้การคำนวณโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เอส.พี.เอส.เอส. (SPSS , Statistical Package for The Social Science) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ในการคำนวณและประมวลผลข้อมูลทางสถิติขนาดใหญ่ ของแบบสอบถามที่ใช้กันโดยทั่วไปในการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ ความเป็นไปได้และความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ระดับนัยสำคัญต่างๆได้อย่างเหมาะสมทางสถิติในการวิจัย

การกำหนดตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ สังคมไทย และข้อมูลพื้นฐานของคนในสังคมไทย ซึ่งประกอบไปด้วยเพศ, ระดับอายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และระดับรายได้ต่างๆ ดังนี้

1.1 เพศ แบ่งออกเป็น เพศชายและเพศหญิง

1.2 ระดับอายุ แบ่งออกเป็น

- อายุ 30 ปีลงไป
- อายุมากกว่า 30 - 60 ปี
- อายุมากกว่า 60 ปี

1.3 ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น

- ประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 หรือเทียบเท่า
- มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 หรือเทียบเท่า
- มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 หรือเทียบเท่า
- อุดมศึกษา - ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
- สูงกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

1.4 อาชีพ แบ่งออกเป็น

- กำลังศึกษา
- รับราชการตำรวจ
- รับราชการอื่น
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- ประกอบกิจการส่วนตัว , รับจ้าง
- อาชีพอื่นๆ
- ไม่ได้ประกอบอาชีพ

1.5 ภูมิลำเนา แบ่งออกเป็น

- กรุงเทพมหานคร
- ชุมชนเมืองในต่างจังหวัด
- ชุมชนชนบทในต่างจังหวัด

1.6 ระดับรายได้ แบ่งออกเป็น

- ยังไม่มีรายได้
- 10,000 บาทลงไป

- 10,000 - 20,000 บาท
- มากกว่า 20,000 - 40,000 บาท
- มากกว่า 40,000 บาท

1.7 ประสบการณ์ของประชากรศึกษาเคยเห็นภาพข่าวกรณีการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจ แบ่งเป็นเคย และไม่เคยพบเห็นมาก่อน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มีดังนี้คือ

2.1. เห็นด้วยว่าการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจในกรณีผู้ต้องหากระทำละเมิดต่อบุคคลอื่น และการแถลงข่าวนั้นเป็นประโยชน์ต่อมหาชน ไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามมุมมองของสังคมไทย

2.2 เห็นด้วยว่าการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจในกรณีผู้ต้องหากระทำละเมิดต่อบุคคลอื่น และการแถลงข่าวนั้นเป็นประโยชน์ต่อมหาชน เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามมุมมองของสังคมไทย

2.3 เห็นด้วยว่าการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจในกรณีผู้ต้องหากระทำผิดต่อกฎหมาย ไม่มีเอกชนเป็นผู้เสียหาย และการแถลงข่าวนั้นไม่เป็นการละเมิดต่อสังคม หรือมหาชน เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน ตามมุมมองของสังคมไทย

2.4. เห็นด้วยว่าการแถลงข่าวผลการจับกุมผู้ต้องหาของข้าราชการตำรวจในกรณีผู้ต้องหากระทำผิดต่อกฎหมาย ไม่มีเอกชนเป็นผู้เสียหาย และการแถลงข่าวนั้นไม่เป็นการละเมิดต่อสังคม หรือมหาชน ไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนตามมุมมองของสังคมไทย

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ต้องทำการศึกษาคือ ประชากรของสังคมไทยโดยมีประมาณ 60 ล้านคนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใหญ่มาก การศึกษาควิจัยในส่วนที่สองนี้ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของสังคมไทยได้

ฉะนั้นกลุ่มประชากรใดจะเป็นตัวแทนของสังคมไทยได้บ้าง จึงต้องมาดูก่อนว่าสังคมไทยมีลักษณะทั่วไปเป็นอย่างไรโดยมาดูความหมายของสังคมหรือเดิมใช้ว่าชุมชน แนวความคิดเกี่ยวกับคำว่า “ชุมชน” มีมานานตั้งแต่สมัยเริ่มต้นประวัติศาสตร์และได้ถ่ายทอดความรู้อันสืบมา นักศึกษาที่ศึกษาเรื่องชีวิตของสังคมได้ใช้คำนี้ในการศึกษาของตน แต่ก็ไม่เคยตกลงกันได้แน่นอนเป็นอย่างเดียวกันว่า ชุมชนคืออะไร

Joanna C. Colcord ได้แนะนำ คำว่าชุมชนให้ใช้ระบุเนื้อที่ที่ได้รับบริการตามนโยบายการแบ่งส่วนการปกครองของรัฐ เช่น เมือง นคร เทศบาล และสุขาภิบาล¹

เราอาจใช้ให้มีความหมายถึงหน่วยที่มีความมั่นคง มีการปกครองตนเองและช่วยตัวเองได้ เช่น นิคมสร้างตนเอง และนิคมเผ่าชนที่ยังไม่เจริญ บางครั้งก็ใช้หมายถึง หน่วยเล็กและหน่วยทางสังคมเป็นการชั่วคราว เช่น นิคมจับปลาที่แก่งหลวง อำเภอศรีสัชนาลัย ประชาชนมารวมกันอยู่เฉพาะหน้าน้ำเพื่อจับปลา เสร็จแล้วก็กลับภูมิลำเนาของตัวเองปีหน้ามาใหม่ สลับไปมาทุกปี

นอกจากนี้ ความหมายนี้ถูกใช้ในเมื่อหมายถึงศูนย์กลางในนครใหญ่ หมายถึงชาติ มีคนเคยเรียกโลกทั้งโลกเป็นชุมชนด้วยก็มี ชุมชนอาจถูกใช้ให้กล่าวอ้างถึงประชาชนผู้ที่อยู่ในสถานที่ต่างกัน แต่มีความคิดและความสนใจอย่างเดียวกัน เช่น พวกที่มีความเชื่อมั่นในการรวมกันเป็นสหพันธโลก และสหประชาชาติ

J.F. Steiner กล่าวว่าองค์ประกอบที่ทำให้เป็นชุมชนนั้นมี 3 อย่าง คือ กลุ่มของบุคคล อาณาเขตท้องที่และประโยชน์ที่สำคัญๆของประชาชน²

Arthur Dunham ให้คำจำกัดความของคำว่า ชุมชน ดังนี้ “ชุมชนหนึ่งคือกลุ่มมนุษย์กลุ่มหนึ่ง ตั้งภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตทางภูมิศาสตร์ที่ค่อนข้างแน่นอนและติดต่อกันและมีส่วนสำคัญของชีวิตต่างๆไปอย่างเดียวกัน ดั่งมองเห็นจากมารยาท ประเพณี ขนบธรรมเนียมและแบบแห่งการพูด”³

ความหมายของชุมชนในแง่พัฒนาชุมชน ชุมชนในแง่นี้หมายถึง ดินแดนทั่วไปที่มีคนจำนวนมากว่า 2 คนขึ้นไปที่ได้ร่วมกันด้วยทรรศนะอย่างเดียวกัน คือ มีความคิดความเห็นพ้องต้องกัน รวมตัวกันที่จะทำอะไรร่วมกัน และก็หวังที่จะไปสู่ผลสำเร็จนั้นอย่างเดียวกัน สำหรับบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีคุณลักษณะอย่างนี้เฉพาะจุด เราเรียกว่า กลุ่มคน โดยทั่วไปชุมชนจะต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้ คือ

1. มีกลุ่มบุคคล
2. ครอบคลุมอาณาเขตบริเวณแห่งหนึ่ง

¹ Joanna C.Colcord. *Your Community* (New York : Russell Sage Foundation, 1947), p.13. อ้างใน พัฒน์ สุจันงค์ ณิชชัย สิงหนตร ประทีป คชศิลา, เพทาย ประทุมทอง, *การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ:บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,2524), หน้า 3

² J.F. Steiner, *Community Organization* (New York London : Appleton-Century Co.,Inc.,1930), p. 161. อ้างใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 4

³ Arthur Dunham, *Community Welfare Organization* (New York : Thomas Y. Crowell Company, 1958.) p.7อ้างใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 4

3. มีสภาพความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน
4. มีผลประโยชน์และความสะดวกสว่เกี่ยวข้องกัน

ชนิดของชุมชน

ชุมชนจำแนกได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ชุมชนเมืองและชนบท ความแตกต่างระหว่างชุมชน 2 ประเภทนี้มีหลักเกณฑ์อะไรเป็นเครื่องตัดสิน บ้างก็ถือเอาจำนวนประชากรเป็นเกณฑ์ บ้างก็ถือเอาลักษณะท้องที่เป็นเกณฑ์ บ้างก็ถือเอาการประกอบอาชีพของผู้คนเป็นเกณฑ์ หรือเกณฑ์อื่นๆ สำหรับประเทศไทยเรา ชุมชนใดจะเป็นชนบทหรือเมือง ถือเอาเขตสุขาภิบาลและเขตเทศบาลเป็นหลัก คือ ชุมชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลและเขตเทศบาลเป็นชุมชนเมือง นอกเขตสุขาภิบาลและนอกเขตเทศบาลเป็นชุมชนชนบท

ชุมชนชนบท (Rural Community) หมายถึง ชุมชนที่มีความเป็นอยู่อย่างกันเอง มีความคุ้นเคยสนิทสนมกันเสมอ ชนบทแบบนี้มีความสัมพันธ์แบบกลุ่มปฐมภูมิ (Primary Relationship) กลุ่มบุคคลรวมกันอยู่ในเขตหรือท้องที่ต่างๆ และผู้คนส่วนมากมีบริการร่วมกัน เป็นต้นว่า การบริการทางเศรษฐกิจ ศาสนา การศึกษาและอื่นๆ ชุมชนชนบท ผู้คนส่วนมากมีความคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมต่างๆ ลักษณะชุมชนชนบทนั้นขึ้นอยู่กับสภาพทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมเป็นสำคัญ เช่น หมู่บ้านชาวไร่ หมู่บ้านชาวประมง หมู่บ้านชาวนา หมู่บ้านชาวสวน เป็นต้น

ชุมชนแบบเมือง (Urban Community) หมายถึง บริเวณซึ่งเป็นภูมิลำเนาของคนกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ มีคนรวมกันอยู่จำนวนมากในอาณาบริเวณขนาดเล็ก ปัจจัยที่จะพิจารณาได้ว่าเป็นชุมชนเมืองได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และสุขาภิบาล ชุมชนแบบเมือง ผู้คนที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว จะมีอัตราสูงกว่าประชาชนในวัยเดียวกันนี้ในเขตชนบทที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้คนในวัยหนุ่มสาวอพยพไปศึกษาเล่าเรียน หรือประกอบอาชีพอยู่ในเมืองกันมาก เมื่อแก่ตัวจึงจะกลับไปอยู่ในชนบทอันเป็นภูมิลำเนาเดิม ลักษณะการตั้งบ้านเรือนและกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนแบบเมืองในประเทศไทยมีลักษณะที่เห็นได้ดังนี้

- เขตซึ่งเป็นศูนย์การค้า การบริการและที่อยู่อาศัยของผู้มีฐานะสูงทางเศรษฐกิจ
- เขตเมืองเก่าซึ่งมีถนนแคบ และมีบ้านเรือนอยู่กันแออัดมาก
- เขตที่เป็นบ้านเรือนของคนยากจน คือ เป็นบ้านหลังเล็กๆ ปลูกสร้างพอให้

คุ้มกันแดดกันฝนได้ ขาดลักษณะที่เห็นว่าเป็นเมือง นอกจากนี้มีบ้านอยู่ใกล้ชิดกันหนาแน่นและผู้คนในเขตนั้นมีความเป็นอยู่แบบชาวเมือง⁴

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3 - 6

รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ กล่าวไว้ว่า “จากการศึกษาเอกลักษณ์ ค่านิยมตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ทั่วไปในสังคมไทย ก็อาจพอจะกล่าวได้ว่า ลักษณะสังคมไทย โดยทั่วไปเป็นสังคมเกษตร ที่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมมากกว่า 80 % โดยมีอาชีพทาง ทำไร่ ทำสวน ทำนา เลี้ยงสัตว์ โดยเป็นชาวชนบทประมาณ 83% ชีวิตจึงมีความเป็นอยู่ เรียบง่าย ๆ ไม่มีพิธีรีตองอะไร จิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันและกัน ตลอดจนชอบยึด ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นหลัก และไม่ค่อยยอมรับความคิดใหม่ๆ ที่ไปขัดกับขนบธรรมเนียม ประเพณีเดิม คือ ชอบทำตามสิ่งที่ตนเคยทำหรือที่บรรพบุรุษเคยทำ หรือสบายใจที่จะทำ การ เปลี่ยนแปลงจึงเกิดขึ้นยาก ส่วนผู้ที่ง่ายต่อการเปลี่ยนแปลง คือ พวกที่มีการศึกษาหรือพวกที่ อยู่ในเมืองที่ได้รับอารยธรรมและวัฒนธรรมใหม่ แต่ในจำนวนนี้เองก็มีไม่น้อยเหมือนกันที่ชอบยึด ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นหลักเช่นกัน”⁵

จึงสรุปได้ว่าสังคมไทยคือกลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะ เป็นสองกลุ่มใหญ่ๆ คือกลุ่มคนในสังคมแบบเมือง และกลุ่มคนในสังคมชนบท รวมเรียกว่า สังคมไทย

ฉะนั้นเพื่อให้ได้กลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นตัวแทนของสังคมไทยจึงเลือกกลุ่ม ประชากรเป็น 2 ประเภทดังนี้เป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากรในชุมชนเมือง โดยใช้กลุ่มประชากรตัวอย่างในเขต กรุงเทพมหานคร และเขตชุมชนเมืองในต่างจังหวัด เช่นในเขตเทศบาล สุขาภิบาล
2. กลุ่มประชากรในชุมชนชนบท ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในชุมชนที่มี ลักษณะเป็นสังคมชนบท ลักษณะเป็นหมู่บ้านอยู่นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาลในจังหวัดใกล้เคียง

วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้นำแบบสอบถามแบบสุ่ม(random)ไปยังกลุ่มประชากร เป้าหมายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 500 แบบ โดยได้ขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจใน ปกครองที่มีพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครต่างท้องที่กัน จำนวน 20 คน นำแบบสอบถามคนละ 25 แบบไปสุ่มกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครและอีกจำนวน 500 แบบ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใน ปกครองที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี ลพบุรี สระบุรี สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ชลบุรี จำนวน 10 คน นำแบบสอบถามคนละ 50 แบบไปสุ่มตัวอย่าง ภายในเขตภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่ โดยกำหนดให้แบ่งสุ่มเพศ อายุ อาชีพ รายได้ อย่างละเท่าๆหรือ ใกล้เคียงกัน และได้แบบสอบถามตอบกลับมาจำนวน 968 แบบ จากนั้นนำไปศึกษาวิเคราะห์

⁵ สุพัตรา สุภาพ, สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม:ครอบครัวศาสนา:ประเพณี, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ:บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,2518) หน้า 20 - 21

โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เอส.พี.เอส.เอส. ในการคำนวณหาผลลัพธ์และค่าทางสถิติ เพื่อประมวลผลข้อมูลจำแนกตามตัวแปรที่กำหนดในการศึกษาวิจัย

ปัญหาข้อขัดข้องในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในส่วนที่สองนี้มีข้อขัดข้องบางประการในเรื่องของการเก็บข้อมูล เนื่องจากกลุ่มประชากรการศึกษาคือสังคมไทย ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใหญ่มากแต่จากการศึกษา คุณลักษณะและค่านิยมของสังคมไทยตามที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า สังคมไทยจะประกอบไปด้วยสังคมเมือง และสังคมชนบท เป็นหลักซึ่งจะมีคุณลักษณะแนวความคิดที่คล้ายคลึงกันทั่วประเทศ ดังนั้นจึงกำหนดใช้ประชากรตัวอย่างจากกรุงเทพมหานคร และชุมชนเมืองในต่างจังหวัดใกล้เคียง และประชากรตัวอย่างจากชนบทซึ่งอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาลในจังหวัดใกล้เคียงเป็นตัวแทนของสังคมไทย